

GROTE JAGER STERCORARIUS SKUA VERMOORDT ZILVERMEEUW LARUS ARGENTATUS OP GRUWELIJKE WIJZE

Toen een gezelschap vogelaars, waaronder ondergetekende, op 19 oktober 1987 rond 11.00 u. het strand nabij de vuurtoren van Texel (noordwestelijk van De Cocksdorp) betrad, bevond zich daar, naast nog een (grote) groep vogelaars, een onvolwassen Grote Jager *Stercorarius skua*. Daar het dier zich geruime tijd zittend op het strand bleef ophouden (minimaal 10 minuten bij mijn weten; de vogel kan uiteraard reeds langer aanwezig geweest zijn), wekte het bij mij de indruk niet geheel gezond te zijn. Deze indruk hadden wellicht ook de diverse Zilvermeeuwen *Larus argentatus*, die zich allengs

dichter bij de Grote Jager gingen ophouden. Sommige benaderden de vogel tot op een afstand, die minder dan een meter moet hebben bedragen. In hoeverre ook een niet vliegende Grote Jager door Zilvermeeuwen als een potentieel gevaar herkend kan worden, is mij niet bekend.

Dat de conditie van de Grote Jager niet zo slecht was als vermoed werd, mocht een le kj Zilvermeeuw op wel zeer pijnlijke wijze ervaren. Toen deze meeuw de jager te dicht had benaderd, vloog de laatste plotseling op en greep de toen eveneens opgestegen meeuw met de klauwen in de rug. Hierdoor wist hij de Zilvermeeuw snel tot landen te dwingen. Nu bevonden beide vogels zich aan de rand van een vanwege laag water op het strand achtergebleven plas. Hierin trachtte de Grote Jager de meeuw gedurende \pm 5 minuten te verdrinken door diens kop in de snavel te nemen en hem met tussenpozen onder water te houden. Toen dit na de genoemde tijdsduur niet het gewenste effect sorteerde, veranderde de Grote Jager van tactiek. De aanval concentreerde zich nu op de ogen van het slachtoffer en bloed werd zichtbaar. Hierop trok de jager het vel in de nek en de hals van de meeuw ten dele los en stroopte dit gedeeltelijk over de kop van de meeuw. Op dit moment stoorden voorbijgangers de loop der dingen door een hond op de strijdende vogels los te laten. Toen hierdoor opgeschrikt de (verblinde?) meeuw tot boven zee kon wegvliegen, zette de jager de achtervolging in. Zonder moeite wist hij zijn prooi opnieuw te grijpen en, na hem nu met succes verdrongen te hebben, begon hij hem van zijn verenkleed te ontdoen. Tussen begin van de aanval en het overlijden van de Zilvermeeuw verstreken ongeveer 20 minuten.

Het jagen en prederen op volgroeide en gezonde zeevogels als pijlstormvogels, stormvogeltjes, maar vooral ook Papegaaiduikers *Fratercula arctica* en Drieteenmeeuwen *Rissa tridactyla* is voor Grote Jagers rondom de broedkolonies regelmatig beschreven (o.a. Glutz von Blotzheim & Bauer 1982, Furness 1987). Hoewel het aandeel dat deze voedselbron van het totale menu uitmaakt slechts gering is, kunnen sommige individuele paren die zich op deze fourageerwijze hebben gespecialiseerd zeer grote aantallen vogels buitmaken (vgl. Glutz von Blotzheim & Bauer 1982, Furness 1987). Een dergelijk systeem van verschillende voedselspecialisaties binnen één populatie kan tot verhoogde individuele fourageerefficiënties leiden, alsmede tot een verbreding van het totale exploiteerbare scala aan voedsелеlementen voor de populatie als geheel. In hoeverre dergelijke specialisten ook buiten het broedseizoen op deze wijze aan de kost komen, is onbekend. De waarnemingen van Tasker et al. (1985) aan fourageermethoden van Grote Jagers op de Noordzee vermelden slechts zelf vissen (al of niet achter vissersschepen) en kleptoparasitisme. Platteeuw et al. (1985) maken wel melding van een kennelijk gezonde volwassen Drieteenmeeuw die in korte tijd met verbluffend gemak door een Grote Jager werd afgemaakt (december 1984, c. 170 km ten NW van Den Helder). Van "uit de hand gelopen" kleptoparasitisme lijkt noch bij onze waarneming, noch bij bovenstaand geval sprake. Glutz von Blotzheim & Bauer (1982) beschrijven de jachttechniek ten behoeve van predatie als een krachtige duikvlucht, waarbij het slachtoffer met depoten in de nek of in de rug tegen de grond of tegen het water wordt gedrukt (in het laatste geval om verdrinking te veroorzaken). Ook maken zij melding van gerichte pikken op de schedel van hun potentiële prooi. Bij achtervolgingen ten behoeve van kleptoparasitisme is daarentegen zelden of nooit sprake van lichamelijk contact tussen jager en 'slachtoffer'.

On 19 October 1987 on the beach of Texel (Wadden Sea Islands) it was observed how an immature Great Skua, apparently very tame and not quite fit, suddenly carried out a severe attack on a 1st cy. Herring Gull, getting too close. The Bonxie attacked the gull in flight, clasping its feet int he back of the victim, thus forcing it to land. Then attempts were made to drown the gull in a shallow stretch of water left behind by low tide. After having skinned its heas as well, the gull was finally killed by drowning it at sea. Outside the breeding season direct predation by Bonxies on other

species of seabirds may be less common than around the breeding colonies (cf. Tasker et al. 1985), where this kind of behaviour, though never very abundant, has been described on various occasions (e.g. Glutz von Blotzheim & Bauer 1982). In view of the killing techniques employed, it must be considered unlikely that the attacks we saw could be attributed to kleptoparasitism, which had got 'out of hand'.

- Furness, R.W. 1987. The skuas. T. & A.D. Poyser Ltd., Calton.
- Glutz von Blotzheim, U.N. & Bauer, K.M. 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 8/I. Charadriiformes (3. Teil). Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- Platteeuw, M., Ham, N.F. van der & Camphuysen, C.J. 1985. K7-FA-1/K8-FA-1. Zeevogelobservaties winter 1984/85. Verslag van de oriënterende waarnemingen op NAM-gasproductieplatforms, december 1984 en januari 1985. Spec. Versl. Club van Zeetrekwaarnemers, Amsterdam.
- Tasker, M.L., Hope Jones, P., Blake, B.F. & Dixon, T.J. 1985. Distribution and feeding habits of the Great Skua *Catharacta skua* in the North Sea. Seabird 8: 34-44.

Chris Winter, Vennewaard 324,
1824 KL Alkmaar.